

Välkommen till IF Metall

IFMETALL

Innehåll

Välkommen till IF Metall	3
Fackföreningens kärna	4
Det här jobbar vi för	6
Avtal – ett förhandlingsresultat	10
Försäkrad genom avtal	12
Din arbetsmiljö	13
Lag och avtal i samspel	14
Facket nära dig	17
Medlemsavgift	22
Fackföreningens barndom	24
Använd ditt medlemskap	26

Välkommen till IF Metall

IF Metall är cirka 440 000 medlemmar på nästan 13 500 arbetsplatser runt om i Sverige. Genom att vi är många ökar möjligheterna att förbättra villkoren i arbetslivet och i samhället.

IF Metall arbetar för medlemmarnas intressen och för ett demokratiskt och jämställt samhälle, där alla ska ha rätt till ett bra och tryggt arbete.

Det handlar om att förhandla fram bättre löner och arbetsvillkor samt ställa krav på olika politiska beslut. Hur mycket du har över i plånboken efter att du betalt räkningarna beror inte enbart på vad du har i lön. Skatter, bidrag, avdrag och olika avgifter påverkar också din ekonomi.

Det är du och dina arbetskamrater som formar kraven på förändringar. Men för att kunna förändra och påverka krävs kunskap och engagemang. Det är viktigt att du som medlem håller dig informerad, ställer krav och är med och påverkar.

Fackföreningens kärna

Kollektivavtalet bygger på ett löfte oss industriarbetare emellan. Löftet innebär att ingen ska kunna tvinga oss att jobba till sämre ersättning eller sämre arbetsvillkor än vad som står i kollektivavtalet.

Samtidigt ska den som är arbetslös ha en rimlig ersättning. Därför finns arbetslöshetskassan. Det var också fackföreningsrörelsen som ställde kraven och tog initiativen till de övriga socialförsäkringar som vi har i dag. Tillsammans bildar allt detta en generell trygghet för alla.

IF Metalls medlemmar arbetar bland annat:

- inom verkstads- och plastindustrin
- inom byggnadsämnesindustrin
- i gruvor
- inom läkemedelsindustrin
- på järn- och glasbruk
- inom tekoindustrin
- i bilverkstäder
- inom Samhall.

Det här jobbar vi för

Utöver kampen för bra kollektivavtal finns många andra viktiga frågor. Det handlar om allt från trygga arbetsplatser och bra försäkringar, till att påverka politiker och medverka i internationellt fackligt arbete.

Starka avtal

Genom kollektivavtalet skyddas medlemmar mot godtycklig och orättvis behandling. Genom kollektivavtalet levererar vi arbetsfred och arbetskyldighet i utbyte mot rimliga löner och bra arbetsvillkor.

Genom kollektivavtalet levererar vi arbetsfred och arbetskyldighet i utbyte mot rimliga löner och bra arbetsvillkor.

Målet är att kollektivavtalen ska ge medlemmarna ökade reallöner, att de lägsta lönerna höjs och att arbetstiden sänks.

IF Metall accepterar inte att globaliseringen används för att pressa tillbaka arbetsvillkoren. Förbundet slår vakt om rikstäckande kollektivavtal som är anpassade efter respektive bransch, liksom principen att svenska avtal ska gälla vid arbete som bedrivs i Sverige.

Utveckla jobbet

IF Metall vill skapa bättre jobb och mer konkurrenskraftiga företag genom att utveckla arbetets innehåll och arbetsorganisationen.

Målet är att alla inom industrin ska få chans att utvecklas på jobbet, få den utbildning och kompetensutveckling som behövs samt få ett större inflytande på sin arbetsplats.

Bättre arbetsmiljö

IF Metall arbetar för att skapa ökad trygghet i anställningen och en bra arbetsmiljö. Den som ändå råkar ut för en arbetsskada eller drabbas av andra problem på arbetsplatsen ska känna fackets stöd och få aktiv rehabilitering för att kunna komma tillbaka till arbetet.

Stöd i förändring

Förbundets medlemmar arbetar i en starkt föränderlig miljö. Därför är det viktigt med trygghet i anställningen och vid förändringar.

Medlemmar som drabbas av arbetslöshet ska erbjudas andra möjligheter, till exempel annat arbete eller utbildning för ett nytt arbete. Detta kräver ett bra skyddsnät och en fungerande arbetsmarknadspolitik. Den som är utan arbete ska ha en rimlig ersättning.

Ett gott samhälle

Våra ansträngningar för att bidra till industriell utveckling handlar inte bara om bättre arbetsvillkor utan även om vårt behov av ett solidariskt, jämlikt och demokratiskt samhälle.

IF Metall arbetar för att visionen om det goda samhället ska kunna förverkligas och försvarar en generell välfärdsmodell som omfattar alla medborgare och som bygger på gemensam finansiering.

En stark facklig organisation

IF Metalls viktigaste uppgift är att organisera alla arbetare på företaget och se till att så många som möjligt tar aktiv del i förbundets verksamhet.

Alla medlemmar som vill ska kunna delta i och påverka förbundets ställningstagande och verksamhet. En viktig del är fackliga studier. Kunniga medlemmar och förtroendevalda är en viktig förutsättning för en stark fackförening.

Den fackliga organisationen ska finnas nära medlemmen. Det ska vara lätt att komma i kontakt med sin fackliga företrädare och att få hjälp och stöd när problem på arbetsplatsen uppstår.

I IF Metall har alla medlemmar samma värde, oavsett ålder, kön, ursprung eller sexuell läggning.

Avtal – ett förhandlingsresultat

Ett avtal som träffas mellan en arbetsgivarorganisation och en facklig organisation kallas kollektivavtal.

Riksavtal

Ett avtal mellan en central facklig organisation och en central arbetsgivarorganisation som gäller en hel bransch kallas riksavtal. Riksavtalen bildar en grund för lokala förhandlingar. Riksavtalen gör att vi kan få löneökningar fördelade på likartat sätt i hela Sverige.

Många arbetsgivare vill komma ifrån riksavtal som innehåller löneökningar och i stället själva bestämma över löneökningar och vem som ska få dem.

Riksavtalens innehåll

Avtalen innehåller bland annat bestämmelser om:

- minimilöner och löneökningar
- regler för ackords- och månadslön
- traktamenten och resekostnadsersättning
- regler för arbetstidens längd, förläggning och ersättningar
- försäkringar
- sjuklön, semesterlön, helglön.

Lokala avtal

Många gånger kompletteras riksavtalet med lokala avtal som exempelvis ger högre ersättning. Det sker genom förhandlingar på arbetsplatsen. På arbetsplatser med klubbar sker förhandlingarna mellan deras förtroendevalda och arbetsgivarens representanter. På arbetsplatser utan klubb är avdelningen arbetsgivarens motpart.

Omställningsavtal

Alla som jobbar på en arbetsplats omfattas av omställningsavtalet. Utöver det som samhället erbjuder kan avtalet ge den som blir uppsagd stöd med att få ett annat arbete eller utbildning för ett nytt arbete.

Avtalet finansieras med pengar som löntagarna avstått vid riksavtalsförhandlingar.

Försäkrad genom avtal

Alla som jobbar på en arbetsplats med kollektivavtal omfattas av avtalsförsäkringar. Dessa ger ekonomiskt stöd bland annat om man blir sjuk eller skadar sig i arbetet. Tack vare avtalet avsätts dessutom pengar till pension i form av avtalspension.

VILL DU VETA MER. Som medlem kan du även omfattas av försäkringar till förmånligt pris. Lyssna med en facklig företrädare på arbetsplatsen eller kontakta din avdelning.

Försäkringarna finansieras med pengar som löntagarna avstått vid riksavtalsförhandlingar.

Din arbetsmiljö

Arbetsgivaren har ansvaret för arbetsmiljön. Men arbetsgivarnas höga effektivitetskrav innebär ofta att arbetsmiljön blir eftersatt. Därför har skyddsombuden och fackklubben en viktig roll i det fackliga arbetet med att förbättra arbetsmiljön.

Enligt arbetsmiljölagen ska alla arbetsplatser med minst fem anställda ha ett skyddsombud och på arbetsplatser med fler än 50 anställda bör det finnas en skyddskommitté med representanter från anställda och arbetsgivaren.

Använd alltid den skyddsutrustning som finns och om olyckan är framme – fyll alltid i tillbuds- eller olycksfallsrapport.

Många arbetsplatser har tillgång till företagshälsovård. Förutom den direkta vården, i samband med olycksfall och arbetsskador, ska de främst arbeta med förebyggande hälsovård.

Lag och avtal i samspel

Det finns ett antal lagar, så kallade arbetsmarknads-
lagar. Dessa lagar är ofta kompletterade av centrala
och/eller lokala avtal. Tillsammans bestämmer de dina
rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen.

- **Lagen om anställningsskydd, LAS**
Tidigare kunde arbetsgivarna avskeda människor utan saklig grund. För att förhindra detta tillkom lagen om anställningsskydd, LAS.
- **Medbestämmandelagen, MBL**
För att öka arbetstagarnas möjlighet att påverka arbetsgivarens beslut tillkom medbestämmandelagen, MBL. Den är en ramlag, som kan kompletteras med avtal.
- **Förtroendemannalagen, FML**
Lagen ger de fackligt förtroendevalda rätt att på betald arbetstid arbeta med frågor som har att göra med förhållandena på den egna arbetsplatsen. Lagen ger också rätt till ledighet utan betalning även för annan facklig verksamhet.
- **Arbetsmiljölagen, AML**
Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Enligt lagen ska arbetsgivaren vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. AML reglerar också skyddsombudets uppgifter, rätt till ledighet och bibehållna anställningsförmåner. Inom vissa avtalsområden finns kompletterande avtal om det lokala arbetsmiljöarbetet.

Andra lagar som tryggar dina rättigheter på arbetsplatsen är bland annat semesterlagen, jämställdhetslagen, lagen mot etnisk diskriminering, föräldraledighetslagen och studieledighetslagen.

Facket nära dig

Har du tillgång till internet är IF Metall tillgängligt för dig dygnet runt via www.ifmetall.se. Där finns bland annat information om förbundets verksamhet, du kan läsa fackliga nyheter och länka dig vidare till a-kassan.

Avdelningsombud

På arbetsplatser utan klubb finns ofta ett fackligt ombud, avdelningsombudet. Om arbetsplatsen har få anställda kanske det inte finns någon facklig representant. Då är det avdelningens styrelse som har huvudansvaret för den fackliga kontakten med medlemmarna och ger dem det stöd de behöver.

Klubb

Är det fler anställda på företaget bildas en klubb. Medlemmarna väljer en styrelse som representerar dem i det fackliga arbetet på arbetsplatsen. Klubben organiserar medlemmar och tar till vara deras intressen gentemot arbetsgivaren.

Det är medlemmarna som är med och beslutar om vilka frågor klubben ska driva. Detta sker oftast genom ett medlemsmöte. Där behandlas lön, arbetsmiljö, studier och andra för medlemmarna viktiga frågor.

I större klubbar utses ofta *kontaktombud* som finns närmare de olika produktionsgrupperna eller arbetslagen. Kontaktombuden utses av klubbstyrelsen i samråd med berörda medlemmar.

Avdelning

Medlemmar i en eller flera kommuner bildar en avdelning. Denna stödjer den fackliga verksamheten på arbetsplatserna inom avdelningen. Från och med den 1 maj 2006 har IF Metall 52 avdelningar.

De övergripande besluten i avdelningen tas av *representantskapet*, som består av ombud valda av medlemmarna på avdelningens arbetsplatser. Även övriga medlemmar har möjlighet att delta på representantskapets möten.

Representantskapet väljer också avdelningens styrelse, som leder det löpande arbetet i avdelningen.

På *avdelningens expedition* finns ombudsmän och andra anställda som arbetar med förhandlingshjälp, a-kassa, medlemsavgifter med mera.

Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen består av 19 ledamöter, varav 13 arbetar på företag runt om i landet och sex arbetar på förbundskontoret i Stockholm. Förbundsstyrelsens uppgift är att leda verksamheten i förbundet mellan kongresserna. Till sin hjälp har de förbundskontoret.

Förbundsstyrelsen kan även hjälpa till i frågor som inte kan lösas lokalt. Det kan gälla tvister om hur lagar och avtal ska tolkas, utredningar, statistik, rikstäckande löneförhandlingar med mera.

Minst en gång per år samlas *förbundsrådet*. Detta är rådgivande till förbundsstyrelsen och beslutar om verksamhetsplan och budget för kommande år. Förbundsrådet består av samtliga avdelningsordföranden och förbundsstyrelsen.

För att planera avtalsförhandlingar och välja förhandlingsdelegationer finns ett *avtalsråd*. Det är rådgivande till förbundsstyrelsen i förhandlings- och avtalsfrågor.

Kongressen

Vart tredje år hålls kongressen. Den bestämmer IF Metalls målsättning och vad den fackliga verksamheten huvudsakligen ska inriktas på. Sammanlagt väljs 300 ombud från avdelningarna i hela landet. Hur många ombud en avdelning har bestäms av hur många medlemmar avdelningen har. På kongressen väljer ombuden också förbundsstyrelsen.

Medlemsträffar

Varje år anordnar förbundet medlemsträffar runt om i Sverige. Företrädare för förbundet åker då till avdelningarna för att i bland annat mindre grupper lyssna på synpunkter och diskutera viktiga och aktuella frågor med medlemmarna.

Detta ger en bred diskussion i hela förbundet. Medlemmarnas synpunkter sammanställs sedan och används bland annat inför de centrala löneförhandlingarna.

LO. IF Metall är medlem i Landsorganisationen i Sverige, LO, som är en samarbetsorganisation för olika fackförbund. Tillsammans har förbunden inom LO närmare två miljoner medlemmar.

Medlemsavgift

Medlemsavgiften till IF Metall är en procentavgift på lönen, i genomsnitt drygt 1,7 procent, plus en fast avgift till a-kassan. Det finns ett tak för hur hög avgiften kan bli och ett golv för den lägsta avgiften. Av avgiften går en del till förbundet, en del till a-kassan och en del till avdelningen.

Avgiftens storlek bestäms av kongressen och avdelningen. Den påverkas också av politikerna som avgör avgiften till a-kassan. Medlemsavgiften kan skilja mellan avdelningar eftersom avgiften till avdelningen varierar. En del klubbar tar också ut en mindre avgift.

Så används pengarna

Medlemsavgiften används i stora drag till följande verksamheter:

- Avdelningarnas lokala arbete med bland annat medlemshjälp, förhandlingar, arbetsmiljö, möten samt fackliga studier.
- Centrala avtalsförhandlingar och tvister samt förbundets arbetsmiljöarbete.
- Medlemsförsäkringar.
- Fackliga studier, förbundsinformation, tidningen Dagens Arbete samt förbundets övriga verksamhet, som exempelvis utredningar.
- Förbundsstyrelse, förbundsråd, avtalsråd och kongress samt fackligt internationellt arbete.
- Förbundets avgift till LO och andra organisationer.
- A-kassan.

En del av avgiften går till att bygga upp förbundets konfliktfond. Den behövs om vi går i strejk eller drabbas av lockout.

Fackföreningens barndom

De första fackföreningarna bildades för drygt 100 år sedan. Då var arbetslösheten hög och fattigdomen utbredd, lönerna var låga och arbetsmiljön dålig. Det

Det fanns inget lagligt skydd för att tillhöra en fackförening, så de fackliga pionjäreorna förföljdes hänsynslöst.

var vanligt med en arbetstid på 12–16 timmar om dagen, sex dagar i veckan. Anställningstrygghet saknades.

Arbetare protesterade genom strejker och demonstrationer. Utan gemensam

organisation och strejkkassa tvingade svälten ofta dem tillbaka till arbetet.

Snart förstod arbetarna att om man kunde hålla ihop så var arbetsgivarna tvungna att lyssna på dem. Bildandet av fackföreningarna blev ett hot mot arbetsgivarna som gjorde allt de kunde för att få behålla sina privilegier.

Den som var med i facket blev ofta avskedad och vräkt från sin bostad. Arbetsgivarna försökte krossa fackföreningarna med hjälp av polis och militär, men det kunde inte hindra fackföreningarnas framväxt.

För att kunna föra den fackliga kampen i de lagstiftande församlingarna bildade fackföreningsrörelsen 1889 det Socialdemokratiska Arbetarepartiet, SAP. Under 1900-talet har fackföreningar i samarbete med socialdemokraterna, trots aktivt motstånd från arbetsgivare och borgerliga partier, steg för steg lyckats flytta fram arbetarnas positioner på arbetsplatsen och i samhället.

Använd ditt medlemskap

Någon att vända sig till

Som medlem i IF Metall har du alltid någon att vända dig till. Du kan få stöd och råd om allt som rör jobbet av någon av förbundets fackliga förtroendevalda eller ombudsmän. Du kan också få förhandlingshjälp om du hamnar i tvist med din arbetsgivare.

Alla medlemmar har rätt till god service och hjälp när det behövs.

Möjlighet att påverka

Som medlem har du stora möjligheter att påverka på arbetsplatsen och inom facket. Du kan exempelvis delta i fackliga möten, studier och påverka beslut i klubben, avdelningen och förbundet.

Du kan

- väljas till förtroendeuppdrag
- påverka och driva de frågor som engagerar dig
- delta i kampen för bättre villkor på arbetsplatsen och i samhället
- bekämpa orättvisor på jobbet och i samhället.

Fackliga studier

Ett av de viktigaste medlen för att utveckla facket är utbildning. I samtliga avdelningar och i de flesta klubbar finns ansvariga för studier som arbetar med att anordna studiecirklar och kurser för medlemmar.

Genom fackliga studier får du möjlighet att lära dig mer om dina rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen.

Att delta i facklig utbildning kostar ingenting – du betalar den genom din medlemsavgift. Det finns inga krav på att du måste bli förtroendevald. Vänd dig till den som är ansvarig för studier på arbetsplatsen, din klubb eller till din avdelning så får du veta mer.

Din fritid

Fritiden är en viktig del av våra liv. Då kan vi hämta kraft och inspiration. Flera av IF Metalls avdelningar har fritidsverksamhet med förmånliga priser.

Välkommen till IF Metall riktar sig till dig som är ny medlem och som vill veta mer om förbundet. Broschyren beskriver vad IF Metall vill, hur förbundet arbetar och en del av dina rättigheter på arbetsplatsen.

IFMETALL

Olof Palmes Gata 11
105 52 Stockholm
Telefon: 08-786 80 00
Telefax: 08-24 86 74
Internet: www.ifmetall.se